

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

Thierry Bizot

Paradisul derizoriu

roman

Traducere din limba franceză de

Claudiu Soare

Œuvre publiée avec le concours du
Ministère français chargé de la culture,
Centre national du livre

Acasă carte a spărat cu sprijinul
Ministerului Culturii din Franța,
Centrul Național al Cărții

Accès à cette carte a été traduit d'après
Ambition & Co. de Thierry Bizot,
Seuil, Paris, 2002

© Éditions du Seuil, avril 2002

© Editura Trei, 2004

C.P. 27-40, București
Tel/Fax: +40 234 22 25
e-mail: office@trei.ro
www.trei.ro

3

TREI

SILVIU DRAGOMIR
VASILE DEM. ZAMFIRESCU

Redactor:
ALEXA ANDRELEANU

Coperta colecției:
DINU DUMBRĂVICIAN

Ilustrația copertei:
ALEXE POPESCU

Pentru Amara

CRISTIAN CLAUDIU COBAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BIZOT, THIERRY

Paradiul de izvoare / Thierry Bizot; trad. Claudia

Saiz. - București : Editura Tris, 2004

(Roman peisaj)

ISBN 973-707-004-6

1. Saiz. - București : Editura Tris, 2004

821.133.1.31=135.1

Acestă carte a fost tradusă după
Amara & Cie, de Thierry Bizot,
Seuil, Paris, 2002

© Editura du Seuil, aprilie 2002

© Corvus, Iasi, 2004

F. 27-40, București
90, Piata 44, 011 304 55 26
www.corvuseditura.ro
www.libris.ro

ISBN 973-707-004-6

-un loc de oxigen. Am patit cu cinci costume) câteva zile
si amegina vechi, al cărei muncă este păzită în
făcure duminică. Asta-i tot. Calitatea mea de păzită
este faptul că intru cu ușurință în contact cu oamenii.

tr-un restaurant, să mă așez la indierent ce mănă cu niș-

tr-un restaurant, să mă așez la indierent ce mănă cu niș-

Sedința întâi

atările diploma-je care angaja vechi sau vechi Acum,

putini mi pasă. Dar de vedea, o parte de ce înveștit

la două. Dar am venit. Detaliat la nivelul acestei prime

scădute a posibil să mi se spună că în orice caz, că în orice

cau le mai pune în centrul unui oraș, în orice caz, că în orice

scădute a posibil să mi se spună că în orice caz, că în orice

cau le mai pune în centrul unui oraș, în orice caz, că în orice

Bună ziua.

„Bună ziua. Luați loc acolo, în fotoliu. Așa. Spuneți-mi ce
vă aduce aici. Vă ascult.”

Ei bine, să vă spun drept, nu știu cu adevărat pentru
ce mă aflu aici. Poate că asta e problema mea. În ansam-
blu, pot spune că o duc mai degrabă bine, dar în același
timp am impresia că o grămadă de lucruri nu sunt în re-
gulă la mine. Văzut din afară, sunt un tip normal; am
treizeci și unu de ani, sunt căsătorit, am un fiu de patru
ani și lucrez la Béafrance. Încep să fac burtă, fiindcă de
vreo doi-trei ani beau vin. S-a întâmplat pur și simplu.
Fără îndoială, vârsta-i de vină. De asemenea, fumez prea
mult. Și, după părerea mea, nu fac destul amor. Poate că
tot vârsta-i de vină. Altminteri, pe când majoritatea co-
legilor mei chelesc, eu am norocul de a nu-mi fi căzut
încă părul. Sunt unii care chiar își fac cu discreție implan-
turi. În fine, li se pare că țepii de pe scăfârliia lor nu se
văd prea tare. Altfel, ce să vă spun? Practic, nu am nici

Respect pentru oameni și cărți

un fel de avere. Am patru sau cinci costume, câteva discuri și o mașină veche, al cărei merit este că pornește în fiecare dimineață. Asta-i tot. Calitatea mea de căpătâi este faptul că intru cu ușurință în contact cu oamenii. Fratele meu spune că-i un dar; după el, pot să intru într-un restaurant, să mă așez la indiferent ce masă cu niște necunoscuți și să mă împrietenesc cu ei. Dar nu posed mărețele diplome la care multă vreme am visat. Acum, puțin îmi pasă... Așa că, vedeți, nu știu de ce am venit la dvs. Dar am venit. De altfel, la sfârșitul acestei prime ședințe e posibil să-mi spuneți: „Bătrâne, ești drăguț, dar nu te mai pune în centrul universului, mă așteaptă pacienți care au probleme adevărate. N-am să te păstrez ca pacient și n-am să te las să speri că într-adevăr ai nevoie de o terapie...” Aș înțelege, să știți. La urma urmei, nu sunt nici depresiv, nici paranoic, nu am nici fobii, nu am nimic... Nu am nici genul acela de mic defect foarte plicicos, de care ți-ar plăcea să scapi — cum ar fi să faci pipi în chiloți de-ndată ce iei cuvântul în public ori să te gândești la al doilea război mondial atunci când vezi un copil... Nu, e O.K., mă descurc destul de bine și sunt căsătorit cu o femeie pe care o iubesc. Spunând lucrul acesta, îmi dau seama că cine gândește astfel este un mic-burghez...

„Nu are importanță.”

Nu are, desigur. De altfel, prefer să recunosc imediat că sunt un mic-burghez. Însă un mic-burghez care s-a îndrăgostit cu-adevărat de soția lui la prima vedere. Pof-tim. Mai mult, sunt deja șef de grup la Béafrance, prima multinațională agroalimentară. Evident, asta nu vă spune prea mare lucru... Să zicem că este ceea ce se cheamă

o carieră frumoasă. În grupul Béafrance, la vârsta mea trebuie să doar patru sau cinci ne situăm în poziția aceasta.

„Vă place meseria pe care o aveți?”

Eu fac marketing. Renovez produse vechi, din care creez altele noi. E bine să faci așa ceva la Béafrance, pentru că ți se oferă niște facilități incredibile și o foarte mare autonomie în dezvoltare. Iată forța Béafrance. Și apoi, ești mutat la fiecare doi ani, ceea ce, de asemenea, e bine, fiindcă asta îți permite să schimbi des produsele și deci să te menții în formă, lărgindu-ți câmpul competențelor. În Statele Unite, întâlnești deseori șefi de produse bătrâni, care pot avea și patruzeci și cinci de ani, în vreme ce eu, ca șef de grup, conduc deja șase oameni. În sfârșit, ca să zic așa, toate astea... Dvs. faceți terapie, nu analiză, nu-i așa?

„Exact.”

Prefer terapia. N-am chef să-mi schimb personalitatea, să mă „reconstruiesc pe de-a-ntregul”, cu riscul de-a mă trezi într-o dimineață dându-mi seama că sunt făcut pentru preoție... Înțelegeți ce vreau să spun... Și apoi, ideea de a sta culcat, de a trebui să vorbești în gol, fără să primești vreodată un răspuns ori să ai certitudinea că ești ascultat... Eu am nevoie ca dvs. să-mi răspundeți și să mă îndrumați. Nu ezitați să interveniți dacă sunt pe cale de-a spune, fără să-mi dau seama, o prostie. Iar dacă simțiți că vă spun gogoși, opriți-mă. În munca mea, trebuie să știi să convingi, să vinzi de dimineață până seara idei. Așa că am devenit un vorbi-

tor iscusit. Pot să stau și să ascult ore întregi. Mă cunosc, aș putea sta preț de o ședință întreagă fără să spun nimic.

„Foarte bine.”

Voi începe prin a fi cinstit cu dvs.: nu sunt mândru că fac psihoterapie.

„De ce?”

Pentru mine, oamenii care fac psihoterapie sunt niște țicniți. M-ar deranja să se creadă așa ceva despre mine... De altfel, nu știu dacă o să le spun celor apropiați că fac una...

„Nu sunteți obligat să faceți cunoscut lucrul acesta nimănu.”

Când spun că nu sunt mândru înseamnă și că-mi este frică. Frică să nu descopăr lucruri abjecte despre mine însumi, care mă vor dezgusta.

„Nu este nimic miraculos într-o terapie. Nu vă va schimba și nu veți descoperi decât lucrurile care există deja în dvs.”

Și dacă descopăr că sunt prea laș ca să spun lucrurile care trebuie spuse?

„Veți vedea că este firesc să vă fie puțin frică.”

Asta-i bine.

„Veți putea să spuneți absolut orice, fără teama că veți fi judecat. Sunt obligată prin secretul profesional ca nimic din ceea ce spuneți aici să nu păărăsească niciodată încăperea.”

Trebuie într-adevăr să-i dăm drumul, nu-i așa? Prevăzând momentul acesta jenant, am pregătit lista motivelor care m-au împins să fac psihoterapie. E oarecum ridicol, dar cred că am să v-o arăt...

„Cum doriți.”

Vă propun să o parcurgem rapid, chiar dacă vom reveni asupra ei după aceea, de acord?

„Dacă doriți.”

Bun: încep. Unu: am mania de a face liste. Nu cred că așa ceva e normal. În orice caz, nu știu pe nimeni care să facă lucrul acesta.

„În legătură cu ce anume faceți liste?”

În legătură cu tot. Fac lista fantasmelor mele; fac lista prostiilor pe care le-am făcut anul acesta, lista fetelor cu care mi-ar plăcea să mă culc, a motivelor pentru care mi-ar plăcea să mă culc cu ele. Fac lista visurilor tâmpite la care mă gândesc în timpul ședințelor, a defectelor pe care le prefer la oameni, a teoriilor mele despre viață, a argumentelor mele de dimineață pentru a începe să țin un regim și a pretextelor descoperite la masă pentru a nu-l mai ține, fac lista pantofilor pe care mi-ar plăcea să-i cumpăr, a senzațiilor plăcute pe care trupul meu le-a încercat măcar o dată... Poftim, am aici o listă mai ve-

che... Iată: „Lista groaznicelor momente meschine.“ Vă citesc un extras, ca să vă faceți o idee:

— Când chemi ospătarul la un restaurant, fără ca acesta să te vadă. Cu brațul încă ridicat, te prefaci că nu ești contrariat.

— Când dansezi gol în fața oglinzii, imitându-l pe Michael Jackson, și îți dai seama că la fereastra vecină se strică de râs privindu-te împreună cu fiica ei. Nu cea mare, cea drăguță.

— Când patronul te felicită în fața tuturor... stâlcindu-ți numele de familie.

— Când, după o examinare minuțioasă, dentistul îți spune: „Totul mi se pare în ordine, de data asta n-am nimic de spus...” În momentul în care îți relaxezi mușchii feselor, încordați de frică, se răzgândește: „A, nu, poate că m-am cam grăbit... Doare?” Bineînțeles că doare, dobitocule.

Am, de asemenea, o listă a tuturor imbecililor pe care-i cunosc și a tuturor platitudinilor care ne scapă, de pildă: „Ți-am spus eu...” Vedeți, nu se mai termină. Cel mai nasol e că port listele astea asupra mea ca pe o comoară, adunate în acest carnețel în care notez totul, la orice oră din zi. În fond, este foarte plăcut. Sunt pe deplin mulțumit atunci când descopăr o teorie nouă sau o fantasmă nouă. E ca și cum aș da peste o piesă rară pentru colecția mea. Majoritatea listelor mele sunt incomplete, ceea ce este liniștitor: sunt ca niște povești de iubire care nu se sfârșesc niciodată. Nu știu de ce le fac, poate fiindcă nu am încredere în mine însumi sau din dragoste, nu știu. Lucrul acesta nu mă neliniștește prea tare, dar țineam să vi-l semnalez... Astăzi, am impresia că sunt la service, pentru o revizie. Mi-e așa de greu să mă duc la service, că profit, ca

toți ceilalți, de ocazie și semnalez toate micile probleme ale mașinii, cu speranța că-n aceeași seară s-o gădesc ca nouă... (Tăcere.)

Așadar, merg mai departe cu lista mea: sunt obsedat de sex. Îmi închipui că e ceva banal la un bărbat, dar la mine este exagerat.

„De ce spuneți asta?”

Îmi simt sexul umflându-mi-se pe sub costum de douăzeci de ori pe zi. Și pentru că pot să vă spun totul, o să-mi permit să fiu direct, cu riscul de a vă șoca... Cel dintâi lucru pe care încerc să-l ghicesc la o femeie este despicătura ei umedă, pitită în chiloți. Dacă ați ști de câte ori m-am surprins privind pe sub vreo fustă! Foarte des (și când spun des, este des, credeți-mă), mi se întâmplă să mă duc să mă masturbez... După aceea, încerc un sentiment caraghios și complex: o ușurare imediată, amestecată cu o formă de tristețe înfrigurată... Nu există ședință la Béafrance la care să nu sfârșesc prin a mă întreba cu care dintre femeile de față mi-ar plăcea să am o relație sexuală. Pe a mea o hărțuiesc aproape-n fiecare seară să facem dragoste. Dacă ar fi de acord, nu ne-am mai opri... Chiar și foarte obosit fiind, pe cale să adorm: cunoașteți momentul acela magic în care simți că te cufunzi, apoi că plutești, ca un buștean bătrân purtat de râu... E de-ajuns să-i simt fofoloanca cea aspră pe coapsă ca să mă redescopăr *illico* în stare de alertă maximă! Iată cum aș rezuma eu situația: din noaptea timpurilor, din cea mai îndepărtată noapte de care îmi amintesc, sexul mi-a fost întotdeauna... autoritatea cea mai înaltă a trupului. El comandă. Îl văd ca pe o ființă aparte, independentă de voința mea, cu pro-

pria-i personalitate... (Tăcere.) Că tot vorbim despre asta, mai e ceva pe care nu l-am trecut pe listă și pe care mă simt obligat să vi-l spun. Nu știu dacă le dăruiesc femeilor plăcere. Incertitudinea aceasta îmi displace în cel mai înalt grad.

„De ce credeți lucrul acesta?”

Dacă vreți — cred că-i ofer soției mele câte-un orgasm aproape de fiecare dată. Trebuie deci să fie mulțumită...

„Ați întreat-o?”

Uneori, mă mai hazardez cu câte-un „ai avut?”, iar ea-mi spune că da. Însă nu-i oare un da așa, din politețe? O dată, am întreat-o, în afara contextului, dacă este mulțumită de relațiile noastre sexuale și mi-a răspuns afirmativ.

„Și-atunci, de ce vă neliniștiți?”

Fiindcă nu sunt deloc, dar deloc sigur de chestia asta. Când vine momentul în care nu mă mai pot stăpâni, de test să nu știu care-i părerea ei despre treaba asta. Dacă aş avea o baghetă magică, aş face în așa fel încât să mă pot controla, oricând.

„Știți că ceea ce creează farmecul sexului este exact misterul dorinței și pierderea controlului pe care îl avem asupra noastră. Fără asta, ar fi o plăcere banală, precum mâncatul ciocolatei.”

Poate. (Tăcere.) Cu bagheta mea magică, dacă aş avea dreptul la o a doua dorință, aş alege să mi se lungească sexul cu cel puțin... trei centimetri. De altfel, lucrul acesta e pe listă. Eu zic trei, dar dacă tot vorbim despre asta, să spunem patru sau cinci.

„De ce?”

Găsesc că e prea mic. Știu ce o să-mi spuneți: majoritatea bărbaților au complexul acesta, nu-i deloc important etc.

„Dacă pentru dvs. are... Soția ce zice?”

Îmi spune că-i minunat. Dar nu pot s-o cred. Când mă întreată dacă mi se pare că s-a îngrășat, iar eu îi spun „da, dragă, puțin”, o să-mi facă mutre un an de zile. Dacă mă eschivez printr-un „oricum, te plac așa cum ești”, e și mai rău! Va suspina spunând că nu mă mai uit la ea. Prin urmare, răspund invariabil, nu fără a-mi fi luat răgazul de a o examina pe la toate cusăturile, că, dimpotrivă, a slăbit un pic. E un joc. Știu că nu mă crede. Ei bine, și eu sunt la fel, nici eu nu o cred.

„Și totuși, reușiți să-i dăruiți plăcere.”

Nu asta-i problema. Aveți dreptate când spuneți că lucrul cel mai important este, într-adevăr, să-i dăruiesc plăcere. Însă dacă, brusc, aş avea acei patru sau cinci centimetri în plus, ea s-ar obișnui cu ei, asta-i tot.

„Și atunci, cu ce vă deranjează lucrul acesta?”

Respect pentru oameni și cărți

Nu vă dați seama cât e de important. Toată copilăria mi-a fost întunecată de acest detaliu idiot, până la tardiva-mi pubertate, pe la șaisprezece ani. La ștrandul municipal, în vestiarele liceului, pândeam cu spaimă momentul fatidic în care trebuia să mă dezbrac. Ideea de a-mi arăta chestia impuberă mă îngrozea. Am devenit specialist în șiretlicuri, ca să nu îndur proba comparației... De câte ori nu am spus, cu un aer hazliu: „Vă ajung din urmă!”, așteptând ca toată lumea să fie în bazin până să-mi pun costumul de baie. Cel mai rău era să întrezăresc sculele mari ale celorlalți masculi, pe după vreun prosop prost așezat... Câte lovituri de pumnal am primit în inimă! Erau, sub ochii mei, enorme, leneșe... Nonșalanța lor, greutatea lor reprezentau pentru mine o agresiune de o violență neobișnuită. După care, preț de-o clipă, aveam gâtul uscat. Îmi spuneam că nu sunt normal, că n-aș putea avea niciodată o femeie, că sunt condamnat să rătăcesc de unul singur. Adesea m-am gândit că am devenit un tip sensibil pentru că am o sculă mică. Chiar și astăzi, deși puțin îmi pasă, oarecum, nu mi-o arăt niciodată... La un moment dat, am vrut să i-o arăt tatălui meu.

„De ce?”

Pentru că mi-am închipuit că această micime e-un factor ereditar.

„Nu l-ai văzut niciodată gol pe tatăl dvs.?”

Ba da, însă nu-mi amintesc, era prea mic. Îmi spuneam, turbând împotriva lui la mine-n cameră, că nu ai

dreptul să faci copii atunci când riști să le transmiți un defect atât de grav, care le va distruge viața.

„Ați făcut un lapsus.”

Eu? Care?

„Ați spus, în legătură cu tatăl dvs., că nu vă amintiți să-l fi văzut gol, pentru că...”

Pentru că eram prea mic...

„Ați spus: pentru că era prea mic.”

Ciudat! De fapt, sexul lui trebuie că era atât de mic, încât nu-mi mai amintesc de el.

„Sau vă gândiți că tatăl dvs. nu este destul de viril...”

De ce spuneți asta? Nu văd legătura...

„Îmi vorbiți de mărimea sexului dvs., care este un simbol al virilității. Și aveți un lapsus apropo de tatăl dvs., spunând că este prea mic.”

Ce raționament sucit! Bineînțeles că-l consider pe tata pe deplin viril. Chiar prea viril. Ceea ce mă duce în mod firesc cu gândul la un alt punct de pe lista mea, care se referă la tata... Nu-l suport. E greu să spui așa ceva, dar asta-i situația.

„Cum adică?”